

สรุป...สูตร

คณิตศาสตร์

สารบัญ

1. พ.ร.ม.และค.ร.น.

2. การบวกและการลบ

3. ความสัมพันธ์

4. ตรรกศาสตร์

5. เรขาคณิต

6. จำนวนและตัวเลข

7. เวกเตอร์

8. เซต

9. จำนวนจริง

10. เลขดัชนี

11. สถิติ

12. ความน่าจะเป็น

13. ฟังก์ชันควอดราติกและสมการควอดราติก

14. เมตริกซ์

15. ภาคตัดกรวย

16. จำนวนเชิงซ้อน

17. เรียงสับเปลี่ยน

18. การอินทิเกรต

19. ตรีโกณมิติ

20. ลำดับและอนุกรม

ห.ร.ม. และ ค.ร.น.

การหา ห.ร.ม.

1. แยกตัวประกอบของแต่ละจำนวน
2. ตรวจสอบเฉพาะตัวที่เหมือนกันทุกบรรทัด แล้วชักมาตัวเดียว แล้วคูณกัน

ตัวอย่าง หา ห.ร.ม. ของ 24, 36, 43

$$24 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3$$

$$36 = 2 \times 2 \times 3 \times 3$$

$$43 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3$$

ดังนั้น ห.ร.ม. คือ $2 \times 2 \times 3 = 12$

การหา ค.ร.น.

1. แยกตัวประกอบของแต่ละจำนวน
2. พิจารณาตัวที่เหมือนกันเอามาตัวเดียว ตัวที่ต่างกันหมดเอามาทุกตัว
แล้วนำมาคูณกัน

ตัวอย่าง หา ค.ร.น. ของ

$$6, 12, 24$$

$$6 = 3 \times 2$$

$$12 = 3 \times 2 \times 2$$

$$24 = 3 \times 2 \times 2 \times 2$$

เอาตัวประกอบซึ่งมีเลข 3, 2, 2 ส่วนนอกนั้นเอามาทุกตัวคือ 2

แล้วนำมาคูณกัน จะได้

$$3 \times 2 \times 2 \times 2 = 24 \text{ ความสัมพันธ์ระหว่าง ห.ร.ม. และ ค.ร.น. 1. ถ้า } a,$$

b เป็นจำนวนเต็มบวก และ c

เป็น ห.ร.ม. ของ a, b จะได้ว่า ค.ร.น. ของ a และ b เท่ากับ ab หรือที่ถือว่า ห.ร.

$$\text{ม.} \times \text{ค.ร.น.} = \text{เลข } 2$$

จำนวนนั้นคูณกัน

ตัวอย่างจำนวนนับสองจำนวนมีผลคูณเท่ากับ 80 และมี ห.ร.ม. เท่ากับ

2 จงหา ค.ร.น. ของจำนวนทั้งสอง

วิธีทำ ห.ร.ม. $\times$ ค.ร.น. = เลข 2

$$\text{จำนวนคูณกัน } 2 \times \text{ค.ร.น.} = 80$$

การบวกและการลบ

การบวกและการลบ

การบวก

$$ก. 10 + 8 = (+10) + (+8) = 18$$

$$ข. (-7) + (-5) = -7 - 5 = -12$$

$$ค. -5 + 8 = (-5) + (+8) = 3$$

$$ง. -4 + (-7) = -11$$

$$จ. 8 + (-6) = 8 - 6 = 2$$

การลบ

$$ก. 11 - 8 = (+11) - (+8) = 3$$

$$ข. -7 - (-8) = -7 + 8 = +1$$

$$ค. -5 - (+9) = -5 - 9 = -14$$

$$ง. -2 - (-7) = -2 + 7 = 5$$

$$จ. 8 - (-7) = 8 + 7 = 15$$

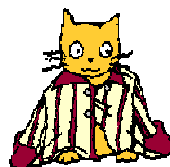
จะเห็นได้ว่า เวลาบวกเลขที่มีเครื่องหมาย ถ้าเครื่องหมาย

เหมือนกันก็เอาไปรวมกัน

ถ้าเครื่องหมายต่างกันก็เอาไปหักกัน จำนวนที่เหลือก็มีเครื่องหมายตาม
จำนวนมาก ในการลบนั้น

เราเปลี่ยนเครื่องหมายตัวลบให้เป็นตรงข้ามคือ ถ้าตัวลบเป็นจำนวนลบก็
เปลี่ยนเป็นจำนวนบวก

แล้วเอาไปบวกกับตัวตั้ง ถ้าตัวลบเป็นจำนวนบวกก็เปลี่ยนเป็นจำนวนลบ
แล้วเอาไปบวกกับตัวตั้ง

ความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์

- ผลคูณคาร์ทีเซียน** ของเซต A และ B เขียนแทนด้วย $A \times B$ คือ เซตของคู่อันดับ (a, b) ทั้งหมด โดยที่ $a \in A$ และ $b \in B$
ถ้า เซต A มีจำนวนสมาชิก m ตัว และ เซต B มีจำนวนสมาชิก n ตัว.
แล้ว $A \times B$ จะมีจำนวนสมาชิกเท่ากับ mn ตัว
- ความสัมพันธ์ r** คือ เซตของคู่อันดับ (a, b) โดยที่ถ้า $r \subset A \times B$ แล้วเรียกว่า r เป็นความสัมพันธ์จาก A ไป B หรือถ้า $r \subset A \times A$ จะเรียกว่า r เป็นความสัมพันธ์ใน A
ถ้า เซต A มีจำนวนสมาชิก m ตัว และ เซต B มีจำนวนสมาชิก n ตัว และ $r \subset A \times B$ แล้ว จะมี r ได้ทั้งหมด r^{mn} แบบ.
- โดเมนและเรนจ์ของความสัมพันธ์**

นิยาม ถ้ากำหนดให้ r เป็นความสัมพันธ์

โดเมนของ r คือ เซตของสมาชิก ตัวหน้า ของคู่อันดับ ใน r เขียนแทนด้วย D_r
เรนจ์ ของ r คือ เซตของสมาชิก ตัวหลัง ของคู่อันดับ ใน r เขียนแทนด้วย R_r

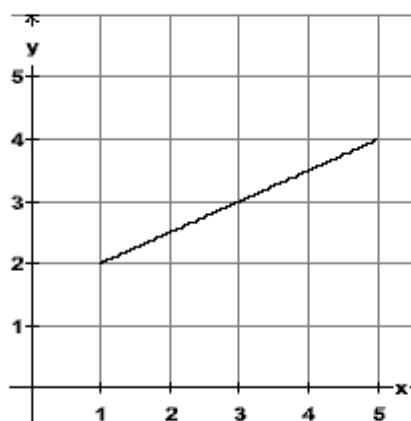
จากนิยามเราอาจเขียนสั้น ๆ ว่า $D_r = \{x \mid (x, y) \in R\}$

$$R_r = \{y \mid (x, y) \in R\}$$

ตัวอย่าง ถ้ากำหนดให้ $r = \{(1, a), (2, b), (3, c)\}$ จงหาโดเมนและเรนจ์ของ r

วิธีทำ สมาชิกตัวหน้าของ r คือ 1, 2 และ 3 ดังนั้น โดเมน $(D_r) = \{1, 2, 3\}$ Ans
สมาชิกตัวหลังของ r คือ a, b และ c ดังนั้น เรนจ์ $(R_r) = \{a, b, c\}$ Ans

ตัวอย่าง พิจารณากราฟของความสัมพันธ์ r ดังรูป จงหาโดเมนและเรนจ์ของ r

วิธีทำ จากรูปจะเห็นว่าคู่อันดับ (x, y) ของ r ต่อเนื่องกัน

เมื่อพิจารณาค่าของ x จะพบว่ามีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 5 หรือ $1 \leq x \leq 5$

ซึ่งก็คือค่าของ D_r นั่นเอง $\therefore D_r = \{x \in R \mid 1 \leq x \leq 5\}$ หรือ $D_r = [1, 5]$ Ans

เมื่อพิจารณาค่าของ y จะพบว่ามีค่าตั้งแต่ 2 ถึง 4 หรือ $2 \leq y \leq 4$

ซึ่งก็คือค่าของ R_r นั่นเอง $\therefore R_r = \{y \in R \mid 2 \leq y \leq 4\}$ หรือ $R_r = [2, 4]$ Ans

ในกรณีทั่วไป เรามักที่จะทราบความสัมพันธ์ r ในรูปของสมการ มา เช่น $x + y - 1 = 0$ เป็นต้น.
ซึ่งเราก็จะมาสนใจที่จะหา ค่า โดเมนและ เรนจ์ของความสัมพันธ์ ที่ให้มาในรูปแบบของสมการ(หรืออสมการ)ดังนี้

ตรรกศาสตร์

ตรรกศาสตร์เบื้องต้น

1. **ประพจน์ (Propositions or Statements)** คือ ข้อความที่บอกได้ว่าเป็นจริง หรือ เท็จ ใดๆอย่างหนึ่งเท่านั้น เช่น โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ , $3 < 5$, เซตว่างมีสมาชิก เป็นต้น. ซึ่งจะอยู่ในรูปของประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธ

ถ้าเป็นจริง เรียกว่า มี ค่าความจริง (Truth Value) เป็นจริง ซึ่งจะแทนด้วย T

ถ้าเป็นเท็จ เรียกว่า มี ค่าความจริง (Truth Value) เป็นเท็จ ซึ่งจะแทนด้วย F

ถ้าบอกไม่ได้ เช่น น้ำท่วมหรือใจ. ปิดประตูซะ อย่างนี้ไม่เป็นประพจน์ ซึ่งจะอยู่ในรูปของประโยคคำถาม คำสั่ง หรือ คำห้าม ขอร้อง อ้อนวอน

2. **ตารางค่าความจริง** มี 5 ชนิด คือ เชื่อมด้วย

และ ($\wedge$) หรือ ($\vee$) ถ้า ...แล้ว ($\rightarrow$) ก็ต่อเมื่อ ($\leftrightarrow$) ไม่ ($\sim$)

p	q	$P \wedge q$	$p \vee q$	$p \rightarrow q$	$p \leftrightarrow q$	$\sim p$
T	T	T	T	T	T	F
T	F	F	T	F	F	F
F	T	F	T	T	F	T
F	F	F	F	T	T	T

ถ้าประพจน์มี 3 ตัว ก็ต้องสร้างตารางค่าความจริง 2^3 กรณี หรือ 8 กรณี เช่น p, q, r

ถ้า มี n ประพจน์ ก็ต้องสร้าง 2^n กรณี

3. **ประพจน์ที่สมมูลกัน** ถ้า ประพจน์ที่ 1 สมมูลกับ ประพจน์ที่ 2 แล้ว เขียนแทนด้วยเครื่องหมาย $\equiv$ เชื่อม เช่น $p \rightarrow q \equiv \sim p \vee q$ หมายความว่า ทุกกรณีไม่ว่าค่าความจริงของ p, q จะเป็นจริงหรือเท็จอย่างไร จะได้ค่าความจริงออกมาเหมือนกันทุกกรณี

การทดสอบว่าประพจน์ 2 ประพจน์ สมมูลกันทำได้ 2 วิธีคือ

ก. สร้างตารางแจกแจงค่าความจริง ค่าความจริงต้องตรงกันทุกกรณี

ข. โดยการใช้หลักความจริงและประพจน์ที่สมมูลกันแบบง่าย ๆ ที่ควรจำ เพื่อแปลงว่าสามารถเขียน

เรขาคณิต

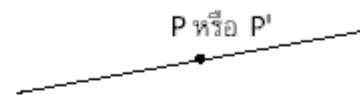
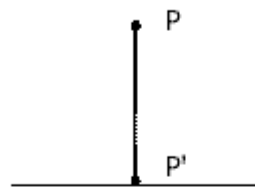
ความรู้พื้นฐานเรขาคณิตวิเคราะห์

1. โปรเจกชัน (Projections) มี 2 แบบ คือ

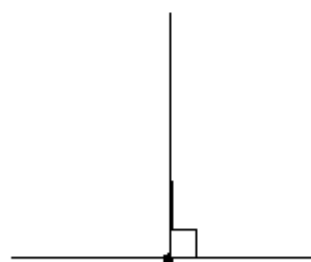
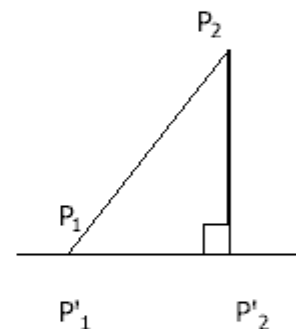
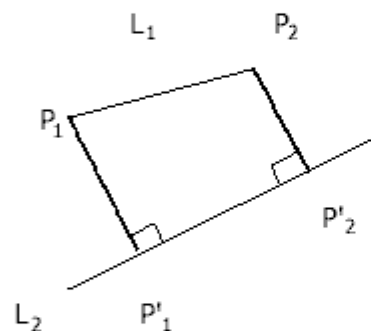
ก. โปรเจกชันของจุดบนเส้นตรง

ข. โปรเจกชันของเส้นตรงบนเส้นตรง

โปรเจกชันของจุดบนเส้นตรง จะได้เป็น จุด ดังรูป โปรเจกชันของจุด P บนเส้นตรง L จะได้จุด P' ซึ่งเกิดจากการลากจุด P ตั้งฉากกับเส้นตรง. ในกรณีที่จุดอยู่เส้นตรงก็จะได้จุด ๆ นั้นนั่นเอง เพราะลากไปไหนไม่ได้

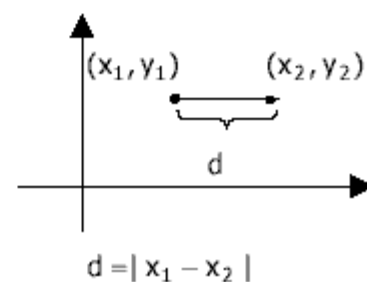
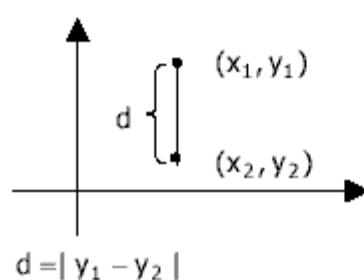

โปรเจกชันของเส้นตรงบนเส้นตรง ก็จะได้เส้นตรง ยกเว้นกรณีเดียวที่เส้นที่ต้องการหาโปรเจกชันตั้งฉากกับอีกเส้นหนึ่งนั้น จะได้เป็นจุด ดังรูป แสดง โปรเจกชันของเส้น L_1 บนเส้นตรง L_2 ซึ่งก็ทำได้โดยลากจุดปลายของเส้น L_1 ไปตั้งฉากบนเส้น L_2 ก็จะได้จุดปลาย 2 จุด ลากเชื่อมจุด 2 จุดชะก็จะได้ เส้น $P'_1 P'_2$ เป็นโปรเจกชันที่ต้องการ

อย่างนี้ได้จุด

2. ระยะทาง (d) ระหว่างจุด 2 จุด (x_1, y_1) กับ (x_2, y_2)

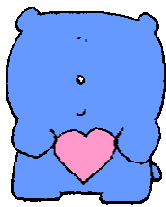
จำนวนและตัวเลข

จำนวนและตัวเลข

การเขียนตัวเลขแทนจำนวน จำนวน เป็นการ
 เปรียบเทียบให้ทราบว่ามากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน (เพราะการ
 เปรียบเทียบของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับความรู้สึก) มนุษย์จึงคิดค้น
 สัญลักษณ์ขึ้นมา เพื่อใช้กำกับจำนวนที่เรียกว่า ตัวเลข ตัวเลข ที่มนุษย์
 คิดค้นขึ้นมา นั้น แต่ละชาติแต่ละภาษาต่างก็คิดขึ้นมาใช้ ซึ่งตัวเลขบาง
 แบบก็เลิกใช้แล้ว บางแบบก็ยังใช้ในปัจจุบัน บางแบบก็ใช้หรือเข้าใจกันแต่เฉพาะชาติ
 ของตนเอง ที่ถือว่าเป็นระบบตัวเลขสากลใช้กันทั่วโลก คือ "ระบบ
 ตัวเลขฮินดูอารบิก"

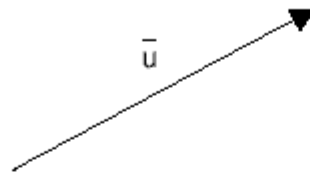

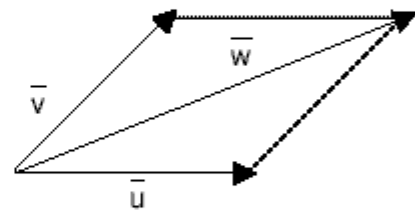
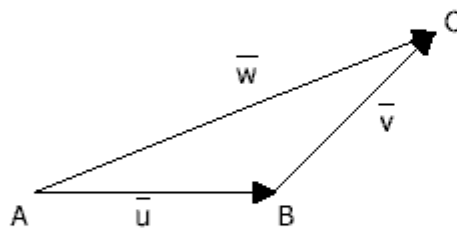
เวกเตอร์

เวกเตอร์

มีทั้งขนาดและทิศทาง

1. $\vec{u} = \vec{v}$ ก็ต่อเมื่อ ขนาดเท่ากัน ($|\vec{u}| = |\vec{v}|$) และ ทิศทางเดียวกัน
2. $-\vec{u}$ คือ นิเสธของ $\vec{u}$ มีขนาดเท่ากับ $|\vec{u}|$ แต่ทิศทางตรงข้ามกัน
3. $\vec{AC} = \vec{AB} + \vec{BC}$ ดังรูป หรือ $\vec{w} = \vec{u} + \vec{v}$

4. เวกเตอร์ศูนย์ (Zero Vector) เขียนแทนด้วย $\vec{0}$ มีขนาดเท่ากับศูนย์ จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดเป็นจุดเดียวกัน

สมบัติการบวกเวกเตอร์

ให้ $\vec{u}, \vec{v}, \vec{w}$ เป็นเวกเตอร์ใด ๆ ในระนาบ

1. ปิด $\vec{u} + \vec{v}$ ยังเป็นเวกเตอร์ในระนาบ
2. สลับที่ $\vec{u} + \vec{v} = \vec{v} + \vec{u}$
3. เปลี่ยนกลุ่ม $\vec{u} + (\vec{v} + \vec{w}) = (\vec{u} + \vec{v}) + \vec{w}$
4. มีเอกลักษณ์ $\vec{0} + \vec{u} = \vec{u} + \vec{0} = \vec{u}$ $\vec{0}$ เป็นเอกลักษณ์
5. มีอินเวอร์ส $-\vec{u} + \vec{u} = \vec{u} + (-\vec{u}) = \vec{0}$ $-\vec{u}$ เป็นอินเวอร์สของ $\vec{u}$
6. การบวกด้วยเวกเตอร์ที่เท่ากัน $\vec{u} = \vec{v} \Rightarrow \vec{u} + \vec{w} = \vec{v} + \vec{w}$
7. การลบเวกเตอร์ ก็คือการบวกด้วยเวกเตอร์ที่ตรงกันข้ามกับเวกเตอร์ที่นำมาบวกนั่นเอง
 $\vec{u} - \vec{v} = \vec{u} + (-\vec{v})$

เซต

ความสัมพันธ์

- ผลคูณคาร์ทีเซียน** ของเซต A และ B เขียนแทนด้วย $A \times B$ คือ เซตของคู่อันดับ (a, b) ทั้งหมด โดยที่ $a \in A$ และ $b \in B$
ถ้า เซต A มีจำนวนสมาชิก m ตัว. และ เซต B มีจำนวนสมาชิก n ตัว.
แล้ว $A \times B$ จะมีจำนวนสมาชิกเท่ากับ mn ตัว
- ความสัมพันธ์ r** คือ เซตของคู่อันดับ (a, b) โดยที่ถ้า $r \subset A \times B$ แล้วเรียกว่า r เป็นความสัมพันธ์จาก A ไป B หรือถ้า $r \subset A \times A$ จะเรียกว่า r เป็นความสัมพันธ์ใน A
ถ้า เซต A มีจำนวนสมาชิก m ตัว. และ เซต B มีจำนวนสมาชิก n ตัว. และ $r \subset A \times B$ แล้ว จะมี r ได้ทั้งหมด r^{mn} แบบ.
- โดเมนและเรนจ์ของความสัมพันธ์**

นิยาม ถ้ากำหนดให้ r เป็นความสัมพันธ์

โดเมนของ r คือ เซตของสมาชิก ตัวหน้า ของคู่อันดับ ใน r เขียนแทนด้วย D_r
เรนจ์ ของ r คือ เซตของสมาชิก ตัวหลัง ของคู่อันดับ ใน r เขียนแทนด้วย R_r

จากนิยามเราอาจเขียนสั้น ๆ ว่า $D_r = \{x \mid (x, y) \in R\}$

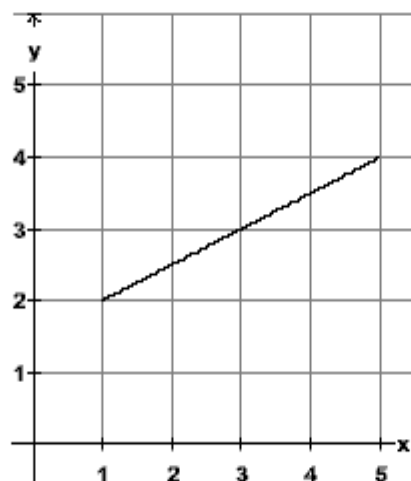
$$R_r = \{y \mid (x, y) \in R\}$$

ตัวอย่าง ถ้ากำหนดให้ $r = \{(1, a), (2, b), (3, c)\}$ จงหาโดเมนและเรนจ์ของ r

วิธีทำ สมาชิกตัวหน้าของ r คือ 1, 2 และ 3 ดังนั้น โดเมน $(D_r) = \{1, 2, 3\}$ Ans

สมาชิกตัวหลังของ r คือ a, b และ c ดังนั้น เรนจ์ $(R_r) = \{a, b, c\}$ Ans

ตัวอย่าง พิจารณากราฟของความสัมพันธ์ r ดังรูป จงหาโดเมนและเรนจ์ของ r

วิธีทำ จากรูปจะเห็นว่าคู่อันดับ (x, y) ของ r ต่อเนื่องกัน

เมื่อพิจารณาค่าของ x จะพบว่ามีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 5 หรือ $1 \leq x \leq 5$

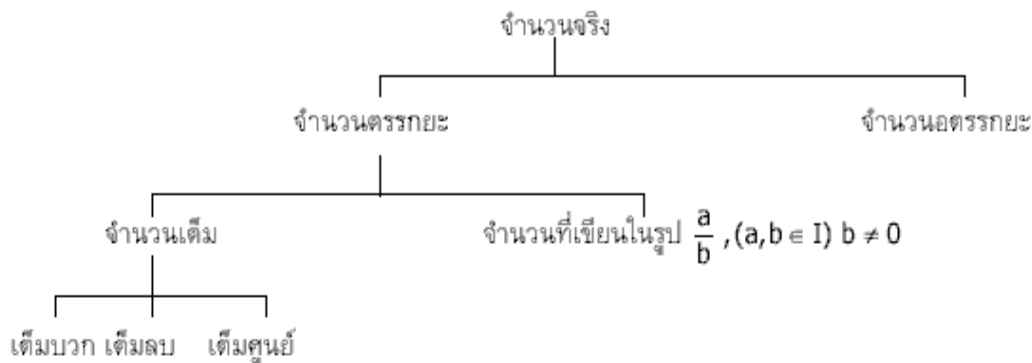
ซึ่งก็คือค่าของ D_r นั่นเอง $\therefore D_r = \{x \in R \mid 1 \leq x \leq 5\}$ หรือ $D_r = [1, 5]$ Ans

เมื่อพิจารณาค่าของ y จะพบว่ามีค่าตั้งแต่ 2 ถึง 4 หรือ $2 \leq y \leq 4$

จำนวนจริง

จำนวนจริง (Real Number)

สามารถที่จะแบ่งจำนวนจริงออกได้ ดังแผนภาพต่อไปนี้

การเท่ากันของ R

ถ้า $a, b, c \in R$ ใด ๆ

สมบัติสะท้อน	$a = a$
สมบัติสมมาตร	ถ้า $a = b$ แล้ว $b = a$
การถ่ายทอด	ถ้า $a = b$ และ $b = c$ แล้ว $a = c$
การบวกด้วยจำนวนที่เท่ากัน	ถ้า $a = b$ แล้ว $a + c = b + c$
การคูณด้วยจำนวนที่เท่ากัน	ถ้า $a = b$ แล้ว $ac = bc$

สมบัติของ R

ปิดการบวก	$a + b \in R$
ปิดการคูณ	$ab \in R$
การสลับที่การบวก	$a + b = b + a$
การสลับที่การคูณ	$ab = ba$
การเปลี่ยนกลุ่มการบวก	$(a + b) + c = a + (b + c)$
การเปลี่ยนกลุ่มการคูณ	$(ab)c = a(bc)$
การมีเอกลักษณ์การบวก	$0 + a = a + 0 = a$ เรียก 0 ว่า <u>เอกลักษณ์การบวก</u>
การมีเอกลักษณ์การคูณ	$1 \times a = a \times 1 = a$ เรียก 1 ว่า <u>เอกลักษณ์การคูณ</u>
การมีอินเวอร์สการบวก	ให้ $a \in R$ ใด ๆ แล้ว จะมี $-a \in R$ โดยที่ $a + (-a) = (-a) + a = 0$ เรียก $-a$ ว่า <u>อินเวอร์สการบวก</u> ของ a
การมีอินเวอร์สการคูณ	ให้ $a \in R$ ใด ๆ ซึ่ง $a \neq 0$ แล้ว จะมี $a^{-1} \in R$ โดยที่ $a \times a^{-1} = a^{-1} \times a = 1$ เรียก a^{-1} ว่า <u>อินเวอร์สการคูณ</u> ของ a
การแจกแจง	$a(b + c) = ab + ac$

ต.ย. กำหนดให้ $a * b = a + b - 2$ จงหาเอกลักษณ์สำหรับโอเปอเรชันของ $*$ นี้ และจงหาอินเวอร์สของ 3 สำหรับโอเปอเรชัน $*$ นี้ด้วย

วิธีทำ ให้ I แทนเอกลักษณ์สำหรับโอเปอเรชันนี้ และ a เป็นจำนวนจริงใด ๆ

$$\text{แสดงว่า } a * I = I * a = a$$

$$\text{แต่ } a * I = I * a = a + I - 2$$

$$\therefore a + I - 2 = a \quad \therefore I = 2$$

สถิติ

- 1 พิสัย = ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด (ข้อมูลดิบ) พิสัย
= ค่าสูงสุด - ขอบล่างชั้นต่ำสุด (แจกแจง)
 $\frac{\text{พิสัย}}{\text{เนวนชั้น}}$
- 2 ขอบล่าง = ต่ำสุด + สูงสุดของชั้นต่ำกว่า (แบบแจกแจงความถี่) แทนด้วย L
ขอบบน = สูงสุด + ต่ำสุดของชั้นที่สูงกว่า 1 ชั้น (แบบแจกแจงความถี่) แทนด้วย U
- 3 ความกว้างของอันตรภาคชั้น I = ขอบบน - ขอบล่าง (ของชั้นนั้น ๆ) = สูงสุด - ต่ำสุด + 1
- 4 ค่ากลางในอันตรภาคชั้นใด $x_i = \frac{U + L}{2} = \frac{\text{ต่ำสุด} + \text{สูงสุด}}{2}$
- 5 ความถี่สัมพัทธ์ชั้นใด = $\frac{\text{ความถี่ชั้นนั้น}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}}$
- 6 ค่ากลางข้อมูล

6.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$)

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{N} = \frac{w_1x_1 + w_2x_2 + w_3x_3 + \dots + w_nx_n}{N} \\ &= \frac{f_1x_1 + f_2x_2 + f_3x_3 + \dots + f_nx_n}{N} = a + ID, D_i = \frac{x_i - a}{I}\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต   ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก   ความถี่สัมพัทธ์

a คือ ค่ากลางของข้อมูลชั้นที่เลือก

สมบัติ

1. $\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{X}) = 0$ และ $\sum_{i=1}^N (x_i - M)^2$ มีค่าน้อยสุดเมื่อ $M = \bar{X}$ และ
  2. ถ้า $y_i = ax_i + b \rightarrow \bar{y} = a\bar{x} + b$
- 6.2 มัชยฐาน ย่อ Me ตำแหน่ง = $\frac{N+1}{2}$ ถ้ายังไม่แจกแจง และ $\frac{N}{2}$ ถ้าแจกแจงแล้ว

$$Me = \frac{L + \left(\frac{N}{2} - \sum f_L\right) I}{f_{Me}}$$

I แบบแจกแจงความถี่แล้วของชั้นที่มี Me

L = ขอบล่างของชั้นที่มี Me อยู่

$\sum f_L$ = ผลบวกของความถี่ของชั้นที่ต่ำกว่าชั้นที่มี Me อยู่

f_{Me} = ความถี่ของชั้นที่มี Me อยู่

สมบัติ $\sum_{i=1}^N |x_i - a|$ มีค่าน้อยสุด เมื่อ $a = Me$

6.3 ฐานนิยม ย่อ Mo ค่าที่มีความถี่สูงสุด

ถ้า I แต่ละชั้นไม่เท่ากัน หาได้จากชั้นใดที่ $\frac{f_i}{x_i} = \text{Max}$ แล้ว Mo จะอยู่ชั้นนั้น

$$Mo = L + \left(\frac{d_1}{d_1 + d_2}\right) I$$

I แบบแจกแจงความถี่แล้วของชั้นที่มี Mo

L = ขอบล่างของชั้นที่มี Mo อยู่

ความน่าจะเป็น

ทฤษฎีเบื้องต้นของความน่าจะเป็น

1. **การทดลองสุ่ม** คือ การทดลองซึ่งทราบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น อาจเป็นอะไรได้บ้าง แต่ไม่สามารถบอกได้ถูกต้องว่า ในแต่ละครั้งที่ทดลอง จะเกิดผลลัพธ์เป็นอะไร
2. **แซมเปิลสเปซ (Sample Space)** คือ เซต ที่มีสมาชิกเป็นผลลัพธ์ ที่เป็นไปได้ทั้งหมดของการทดลองสุ่ม
3. **เหตุการณ์ (Event)** คือ สับเซตของแซมเปิลสเปซ เป็นสิ่งที่เราสนใจว่าจะเกิดอะไร
แซมเปิลสเปซและ ϕ เป็นเหตุการณ์
ตัวอย่าง. การโยนลูกเต๋า 1 ลูก 1 ครั้ง
เป็นการทดลองสุ่ม เพราะทราบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นเลข 1 ถึง 6
แซมเปิลสเปซ คือ $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$
เหตุการณ์ ที่เราสนใจ เช่น โยนแล้วได้แต้มคู่ $E = \{2, 4, 6\}$ เป็นต้น.
4. **ยูเนียนและอินเตอร์เซกชันของเหตุการณ์** ของเหตุการณ์ E_1 และ E_2 ตามลำดับคือ
 $E_1 \cup E_2, E_1 \cap E_2$
5. **เหตุการณ์ที่ไม่เกิดร่วมกัน**
ถ้า $E_1 \cap E_2 = \phi$ แล้วจะเรียก E_1 และ E_2 ว่าเป็น เหตุการณ์ที่ไม่เกิดร่วมกัน
เช่น E_1 เป็นเหตุการณ์ที่ โยนลูกเต๋า 1 ลูก 1 ครั้ง แล้วได้แต้มคู่
 E_2 เป็นเหตุการณ์ที่ โยนลูกเต๋า 1 ลูก 1 ครั้งแล้วได้แต้มคี่
6. **คอมพลีเมนต์ของเหตุการณ์** ให้ $E \subset S$ โดยที่ S เป็นแซมเปิลสเปซ และ E เป็นเหตุการณ์
 E' จะแทนคอมพลีเมนต์ของเหตุการณ์ E ซึ่งมีสมาชิกที่ไม่อยู่ใน E แต่อยู่ใน S
7. **ความน่าจะเป็น**

ถ้าการทดลองอย่างสุ่มหนึ่ง มีสมาชิกของ แซมเปิลสเปซ เป็นจำนวนเท่ากับ N
และ จำนวนสมาชิกของเหตุการณ์ E ที่เราสนใจ มีค่าเท่ากับ n
โดยที่แต่ละสมาชิกของแซมเปิลสเปซนั้น **มีโอกาสเกิดขึ้นได้เท่า ๆ กัน**
ความน่าจะเป็นของ การเกิดเหตุการณ์ E เขียนแทนด้วย $P(E)$ จะมีค่าเท่ากับ $\frac{n}{N}$ หรือ $P(E) = \frac{n}{N}$

*** กรณีของแซมเปิลสเปซที่เป็นเซตอนันต์ ไม่กล่าวถึงในระดับนี้ ***

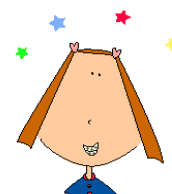
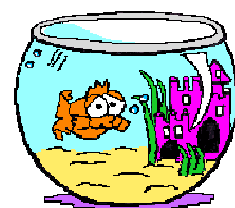
กฎความน่าจะเป็น (เหมือนเรื่องเซต)

1. $P(E_1 \cup E_2) = P(E_1) \cup P(E_2) - P(E_1 \cap E_2)$
2. $P(E_1 \cup E_2) = P(E_1) \cup P(E_2)$ ถ้า E_1 และ E_2 เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เกิดร่วมกัน
3. $P(E') = 1 - P(E)$
4. $0 \leq P(E) \leq 1$

ฟังก์ชันควอดราติกและสมการควอดราติก

ฟังก์ชัน

1. ฟังก์ชัน คือ ความสัมพันธ์ที่โดเมนไม่ซ้ำ
2. การพิจารณาว่าความสัมพันธ์ที่กำหนดให้เป็นฟังก์ชันหรือไม่
  - 2.1 ถ้าเขียนแบบแจกแจงสมาชิกได้ ตามนิยามคือ โดเมนทุกตัวห้ามซ้ำ เช่น มี $(2,5), (2,1)$ ไม่ได้
  - 2.2 ถ้า เขียนเป็นสมการมา เช่น $y = 3x + 1$ ทดสอบโดยหลัก คือ

ให้ $(x,y) \in r$ และ $(x,z) \in r$ ถ้าสรุปได้ว่า $y = z$ แล้ว จะได้ว่า r เป็นฟังก์ชัน

แต่ถ้ามีเพียงกรณีเดียวก็พอ ที่ $y \neq z$ หรือสรุปไม่ได้ว่า $y = z$ จะได้ว่า r ไม่เป็นฟังก์ชัน
  - 2.3 ถ้าวาดกราฟได้ หรือรู้กราฟ ให้ลากเส้นตรงขนานกับ แกน Y จะต้องตัดกราฟเพียงจุดเดียวเท่านั้น จึงจะเป็นฟังก์ชัน
3. ชนิดของฟังก์ชัน ถ้าความสัมพันธ์ $r \subset A \times B$ และความสัมพันธ์นี้เป็นฟังก์ชัน เราจะเรียกว่า r เป็นฟังก์ชันจาก A ไป B (function from A into B) และเขียนแทนด้วย $f : A \rightarrow B$ โดยที่ $D_f = A$ และ $R_f \subset B$

เราจะแบ่งชนิดของฟังก์ชันออกได้ดังนี้

  - 3.1 ฟังก์ชันจาก A ไป B หรือ $f : A \rightarrow B$ $D_f = A, R_f \subset B$
  - 3.2 ฟังก์ชันจาก A ไปทั่วถึง B (function from A onto B) $D_f = A, R_f = B$
  - 3.3 ฟังก์ชันหนึ่งต่อหนึ่งจาก A ไป B หรือ $f : A \xrightarrow{1-1} B$ $D_f = A, R_f \subset B$
  - 3.4 ฟังก์ชันหนึ่งต่อหนึ่งจาก A ไปทั่วถึง B หรือ $f : A \xrightarrow[ทั้ง]{1-1} B$ $D_f = A, R_f = B$
  - 3.5 ฟังก์ชันระหว่าง A กับ B $D_f \subset A, R_f \subset B$
4. การพิจารณาว่า ฟังก์ชันที่กำหนดให้เป็นฟังก์ชันหนึ่งต่อหนึ่งหรือไม่
  - 4.1 ใช้หลักว่า ถ้า $f(x_1) = f(x_2)$ แล้วสรุปได้ว่า $x_1 = x_2$ จึงจะเป็นฟังก์ชันหนึ่งต่อหนึ่ง
  - 4.2 วาดกราฟ แล้วลากเส้นขนานกับแกน X ต้องตัดกราฟ 1 จุดเท่านั้น จึงจะเป็นฟังก์ชันหนึ่งต่อหนึ่ง

เมตริกซ์

เมตริกซ์

1. สัญลักษณ์

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \end{bmatrix} \begin{matrix} \text{แถวที่ 1} \\ \text{แถวที่ 2} \end{matrix}$$

เขียนชื่อเมตริกซ์ ด้วยตัวใหญ่ เช่น A, B, C (เหมือนเซต)

a_{ij} = สมาชิกของเมตริกซ์ แถวที่ i หลักที่ j

มิติของเมตริกซ์ = จำนวนแถว x จำนวนหลัก เช่น จากตัวอย่าง เมตริกซ์ A มีมิติเป็น 2 x 3

2. ทรานโพสของเมตริกซ์

ถ้า A เป็นเมตริกซ์ ที่มีมิติเป็น $m \times n$ แล้ว A^t = ทรานโพสของ A (Transpose of A)

จะมีมิติเป็น $n \times m$ เช่น

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 0 \\ 5 & 4 \end{bmatrix} \Rightarrow A^t = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 3 & 0 & 4 \end{bmatrix} \text{ จะเห็นว่า } A \text{ มีมิติเป็น } 3 \times 2 \text{ และ } A^t \text{ มีมิติเป็น } 2 \times 3$$

3. การเท่ากันของเมตริกซ์

ถ้า A และ B เป็นเมตริกซ์

$A = B$ ก็ต่อเมื่อ

1. มีมิติเท่ากัน
2. สมาชิกเปรียบเทียบตัวต่อตัวเท่ากัน

เช่น $\begin{bmatrix} 2 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1+1 & 5-2 \end{bmatrix}$

ถ้า $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ x & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 4 & 3 \end{bmatrix} \Leftrightarrow x = 4$

$\begin{bmatrix} 0 & 0 \end{bmatrix} \neq \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \because$ มิติไม่เท่ากันก็พอแล้วที่จะสรุป

4. การบวกกันของเมตริกซ์

ถ้า A และ B เป็นเมตริกซ์ $\Rightarrow A + B$ จะบวกกันได้ $\Leftrightarrow A, B$ มีมิติเท่ากัน

และ การบวกกันทำได้โดย จับสมาชิกที่อยู่ตำแหน่งเดียวกันมาบวกกัน

เช่น $\begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -3 & 4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1+(-3) & 2+4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & 6 \end{bmatrix}$

$\begin{bmatrix} 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} = ?$. บวกกันไม่ได้ เพราะมิติไม่เท่ากัน

หมายเหตุ การลบกันก็ทำนองเดียวกัน

5. การคูณเมตริกซ์ด้วยจำนวนจริง

ถ้า A เป็นเมตริกซ์ใด ๆ และ C เป็นเมตริกซ์ แล้ว CA คือ การคูณเมตริกซ์ A ด้วยจำนวนจริง C โดยที่ นำ c ไปคูณกับทุก ๆ ตัวของสมาชิกในเมตริกซ์ A

เช่น $A = \begin{bmatrix} 4 & 5 \end{bmatrix} \Rightarrow 3A = \begin{bmatrix} 3 \times 4 & 3 \times 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 12 & 15 \end{bmatrix}$

6. การคูณเมตริกซ์ด้วยเมตริกซ์

ถ้า A และ B เป็นเมตริกซ์

AB หมายถึง การนำเมตริกซ์ A มาคูณกับเมตริกซ์ B ทางด้านซ้ายมือของเมตริกซ์ B
หรือ การนำเมตริกซ์ B มาคูณกับเมตริกซ์ A ทางด้านขวามือของเมตริกซ์ A

ภาคตัดกรวย

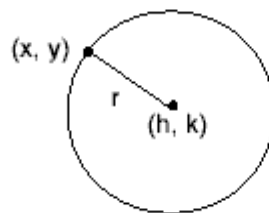
ทำไมจึงเรียกว่า " ภาคตัดกรวย "

เนื่องจากกราฟ 4 รูป แบบ ต่อไปนี้ คือ วงกลม, พาราโบลา, วงรี และ ไฮเพอร์โบลา เกิดจากการตัดกรวย 2 รูปที่เชื่อมต่อกันด้วยจุดยอดของกรวยทั้งสอง ด้วยระนาบหนึ่ง

1. วงกลม

นิยาม วงกลม คือ เซตของทางเดินจุด (x, y) ใด ๆ บนระนาบหนึ่ง โดยมีระยะทางจากจุด (x, y) ใด ๆ นั้น กับจุดคงที่จุดหนึ่ง (จุดศูนย์กลางของวงกลม) มีค่าคงที่

ระยะทางจากจุด (x, y) ใด ๆ กับจุดศูนย์กลางของวงกลมก็คือรัศมี (r) นั้นเอง ดังนั้น ถ้าให้จุดศูนย์กลางของวงกลม แทนด้วยจุด (h, k) ดังรูป

∴ ในเรื่องเส้นตรงเราทราบว่าระยะทาง (d) ระหว่างจุด 2 จุด คือ (x_1, y_1) กับ (x_2, y_2) มีค่าดังนี้

$$d = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$$

∴ แทนค่า $d = r$ และ (x_1, y_1) ด้วย (x, y) ใด ๆ และ (x_2, y_2) ด้วย (h, k) จะได้

$$r = \sqrt{(x - h)^2 + (y - k)^2}$$

เมื่อยกกำลังสองทั้งสองข้างจะได้ว่า

$$r^2 = (x - h)^2 + (y - k)^2$$

หรือ

$$(x - h)^2 + (y - k)^2 = r^2$$

ซึ่งเราจะเรียกสมการดังกล่าวว่า " สมการวงกลมรูปแบบมาตรฐาน "

ถ้าเรากระจายสมการ วงกลมรูปแบบมาตรฐาน ออก จะได้ว่า

$$(x^2 - 2hx + h^2) + (y^2 - 2ky + k^2) = r^2$$

หรือ

$$x^2 + y^2 - 2hx - 2ky + h^2 + k^2 - r^2 = 0$$

ถ้ากำหนดให้ $x^2 + y^2 + Ax + By + C = 0$ เป็น " สมการวงกลมรูปแบบทั่วไป "

โดยที่ A, B และ C เป็นตัวเลขใด ๆ ∴ เมื่อทำการเทียบสัมประสิทธิ์ ตัวต่อตัวระหว่าง

$$x^2 + y^2 - 2hx - 2ky + h^2 + k^2 - r^2 = 0 \quad \text{กับ} \quad x^2 + y^2 + Ax + By + C = 0 \quad \text{จะได้ว่า}$$

$$-2h = A \quad \text{และ} \quad -2k = B \quad \text{และ} \quad h^2 + k^2 - r^2 = C \quad \text{ตามลำดับ}$$

$$\text{หรือ} \quad h = -\frac{A}{2} \quad \text{และ} \quad k = -\frac{B}{2}$$

เมื่อแทนค่า $h = -\frac{A}{2}$ และ $k = -\frac{B}{2}$ ลงใน $h^2 + k^2 - r^2 = C$ จะได้ดังนี้

$$\left(-\frac{A}{2}\right)^2 + \left(-\frac{B}{2}\right)^2 - r^2 = C$$

$$\frac{A^2}{4} + \frac{B^2}{4} - r^2 = C$$

$$r^2 = \frac{A^2}{4} + \frac{B^2}{4} - C = \frac{A^2 + B^2 - 4C}{4}$$

จำนวนเชิงซ้อน

จำนวนเชิงซ้อน (Complex Number)

$$z = a + bi = (a, b)$$

ถ้า $a, b \neq 0$ เรียก จำนวนจินตภาพ

ถ้า $a = 0$ เรียก จำนวนจินตภาพแท้

ถ้า $b = 0$ เรียก จำนวนจริง

$$(a, b)(c, d) = (ac - bd, ad + bc)$$

$$i = \sqrt{-1}, i^2 = -1, i^3 = -i, i^4 = 1$$

$$\mathbb{R} \subset \mathbb{C}$$

สมบัติ

ให้ z_1, z_2, z_3 เป็นเซตของจำนวนเชิงซ้อน

<u>สมบัติ</u>	การบวก	การคูณ
1. ปิด	$z_1 + z_2 \in \mathbb{C}$	$z_1 z_2 \in \mathbb{C}$
2. เปลี่ยนกลุ่ม	$(z_1 + z_2) + z_3 = z_1 + (z_2 + z_3)$	$(z_1 z_2) z_3 = z_1 (z_2 z_3)$
3. สลับที่	$z_1 + z_2 = z_2 + z_1$	$z_1 z_2 = z_2 z_1$
4. มีเอกลักษณ์	$(0, 0) + (a, b) = (a, b)$	$(1, 0)(a, b) = (a, b)$
5. มีอินเวอร์ส	$(a, b) + (-a, -b) = (0, 0)$	$(\frac{a}{a^2 + b^2}, -\frac{b}{a^2 + b^2}) = (1, 0)$
6. แยกแจก	$z_1(z_2 + z_3) = z_1 z_2 + z_1 z_3$	

การหาร

$$\frac{(a, b)}{(c, d)} = (a, b) \left(\frac{c}{c^2 + d^2}, -\frac{d}{c^2 + d^2} \right); (c, d) \neq (0, 0)$$

$$\frac{(a, b)}{(c, d)} = \left(\frac{ac + bd}{c^2 + d^2}, \frac{bc - ad}{c^2 + d^2} \right)$$

สังยุค (Conjugate)

$a + bi$ สังยุค คือ $a - bi$

$$(a + bi) + (a - bi) = 2a$$

$$(a + bi) - (a - bi) = 2bi$$

สมบัติ

1. $\overline{\overline{z}} = z$	8. $\overline{z^n} = (\overline{z})^n$
2. $\overline{z_1 + z_2} = \overline{z_1} + \overline{z_2}$	9. $z = \overline{z}$ เมื่อ $b = 0$
3. $\overline{z_1 - z_2} = \overline{z_1} - \overline{z_2}$	10. $z = -\overline{z}$ เมื่อ $a = 0$
4. $\overline{z_1 z_2} = \overline{z_1} \cdot \overline{z_2}$	11. ส่วนจริง $R(z) = \frac{z + \overline{z}}{2}$
5. $\overline{z_1 + z_2 + \dots + z_n} = \overline{z_1} + \overline{z_2} + \dots + \overline{z_n}$	12. ส่วนจินตภาพ $I(z) = \frac{z - \overline{z}}{2i}$
6. $\overline{z_1 - z_2 - \dots - z_n} = \overline{z_1} - \overline{z_2} - \dots - \overline{z_n}$	13. $\overline{\left(\frac{z_1}{z_2} \right)} = \frac{\overline{z_1}}{\overline{z_2}}$
7. $\overline{z_1 z_2 \dots z_n} = \overline{z_1} \cdot \overline{z_2} \dots \overline{z_n}$	14. $z_1 \overline{z_2} + \overline{z_1} z_2 = 2R(z_1 \overline{z_2})$

เรียงสับเปลี่ยน

วิธีเรียงสับเปลี่ยนและวิธีจัดหมู่

1. กฎเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการนับ

ข้อที่ 1 ถ้าต้องการทำงาน 2 อย่าง โดยที่งานอย่างหนึ่ง ทำได้ n_1 วิธี และ ในแต่ละวิธีที่ทำงานอย่างแรกนี้ จะมีวิธีที่จะทำงานอย่างที่สอง ได้ n_2 วิธี แล้ว จำนวนวิธีที่จะเลือกทำงานทั้งสองอย่างจะทำได้ทั้งหมด เท่ากับ $n_1 n_2$ วิธี

ข้อที่ 2 ขยายมาจาก ข้อที่ 1 คือ งานมีทั้งหมด k อย่าง วิธีที่จะทำงานทั้งหมด เท่ากับ $n_1 n_2 n_3 \dots n_k$ วิธี

หมายเหตุ งานที่ทำต่อเนื่องกันในแต่ละขั้นจะนำมาคูณกัน แต่ถ้างานขั้นใดต้องแบ่งเป็นกรณี ๆ วิธีการทำงานในขั้นนั้น ๆ จะต้องนำแต่ละกรณีมาบวกกัน

ต.ย. ถ้างานขั้นหนึ่งมี 3 ขั้น ต่อเนื่องกัน

ขั้นที่ 1. ทำได้ x วิธี.

ขั้นที่ 2. แบ่งเป็น 3 กรณี

กรณีที่ 1. ทำได้ y_1 วิธี

กรณีที่ 2. ทำได้ y_2 วิธี

กรณีที่ 3. ทำได้ y_3 วิธี

ขั้นที่ 3 ทำได้ z วิธี.

จะได้ว่าวิธีการทำงานทั้งหมดจะมีจำนวนเท่ากับ $(x)(y_1 + y_2 + y_3)(z)$ วิธี.

ต.ย. ในการเลือกพนักงานเข้าทำงานตำแหน่งที่ต่างกัน จำนวน 5 คน. ถ้าต้องการชาย 2 คน. หญิง 3 คน. ถ้ามีผู้สมัครชาย 4 คน. และผู้สมัครหญิง 5 คน. จงหาว่าจะมีวิธีการเลือกได้กี่วิธี. (ถ้าถือว่า แต่ละคนมีความสามารถในการทำงานแต่ละตำแหน่งได้ทุกตำแหน่ง)

1. ไม่มีเงื่อนไขใดเพิ่มเติม

2. ต้องการผู้หญิงอย่างน้อย 2 คน. ส่วนที่เหลืออีก 3 คน.จะเป็นชายหรือหญิงก็ได้

วิธีทำ 1. งานมีทั้งสิ้น 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1. เลือกชาย 1 คน จาก ชาย 4 คน ทำได้ 4 วิธี

ขั้นที่ 2. เลือกชาย 1 คน จาก ชาย 3 คน ทำได้ 3 วิธี

ขั้นที่ 3. เลือกหญิง 1 คน จาก หญิง 5 คน ทำได้ 5 วิธี

ขั้นที่ 4. เลือกหญิง 1 คน จาก หญิง 4 คน ทำได้ 4 วิธี

ขั้นที่ 5. เลือกหญิง 1 คน จาก หญิง 3 คน ทำได้ 3 วิธี

โดยหลักการนับ จะได้ว่า ทำได้ทั้งหมด $4 \times 3 \times 5 \times 4 \times 3$ วิธี

2. งานมีทั้งสิ้น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1. เลือกหญิง 1 คน จาก หญิง 5 คน ทำได้ 5 วิธี

ขั้นที่ 2. เลือกหญิง 1 คน จาก หญิง 4 คน ทำได้ 4 วิธี

ขั้นที่ 3. มี 4 กรณี คือ

กรณีที่ 1. เลือก ชายล้วน 3 คน.

ขั้นที่ 1 เลือกชาย 1 คน จาก ชาย 4 คน ทำได้ 4 วิธี

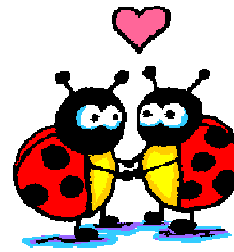
ขั้นที่ 2 เลือกชาย 1 คน จาก ชาย 3 คน ทำได้ 3 วิธี

ขั้นที่ 3 เลือกชาย 1 คน จาก ชาย 2 คน ทำได้ 2 วิธี

กรณีที่ 2. เลือก ชาย 2 หญิง 1

ขั้นที่ 1 เลือกชาย 1 คน จาก ชาย 4 คน ทำได้ 4 วิธี

การอินทิเกรต

การอินทิเกรต

1. ถ้า $F'(x)$ เป็นอนุพันธ์ของ $f(x)$ แล้ว $\int f(x) dx = \int F'(x) dx = F(x) + c$ และเรียกว่า การอินทิเกรต
 $\int$ เรียกว่า เครื่องหมาย อินทิกรัล , $f(x)$ เรียกว่า ตัวถูกอินทิเกรต ,
 dx บอกว่าเป็นการอินทิเกรตเทียบกับตัวแปร x

2. สูตร หาอินทิเกรต

ถ้า u เป็นพจน์ทั่วไป

$$2.1 \int du = u + c$$

$$2.2 \int k du = k \int du = ku + c$$

$$2.3 \int u^n du = \frac{u^{n+1}}{n+1} + c$$

$$2.4 \int (du \pm dv) = \int du \pm \int dv$$

3. อินทิกรัลจำกัดเขต ถ้า f, F เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $[a, b]$ โดยที่ $F'(x) = f(x)$ แล้ว

$$\int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a)$$

4. พื้นที่ที่ปิดล้อมด้วยเส้นโค้ง ของ $y = f(x)$ บนช่วง $[a, b]$ โดยที่ f ต่อเนื่องบนช่วง $[a, b]$ แล้ว

$$\int_a^b f(x) dx \text{ คือ พื้นที่ที่ปิดล้อมด้วยเส้นโค้งของกราฟ } f \text{ จาก } x = a \text{ ถึง } x = b \text{ โดยที่}$$

ถ้า $f(x) \geq 0$ บนช่วง $[a, b]$ จะได้ พื้นที่ (A) มีค่าออกมาเครื่องหมายเป็นบวก

ถ้า $f(x) \leq 0$ บนช่วง $[a, b]$ จะได้ พื้นที่ (A) มีค่าออกมาเครื่องหมายเป็นลบ

5. ฟังก์ชันคู่ ฟังก์ชันคี่ ไนแ่งของการอินทิเกรตเราตรวจสอบฟังก์ชัน $f(x)$ ได้ดังนี้

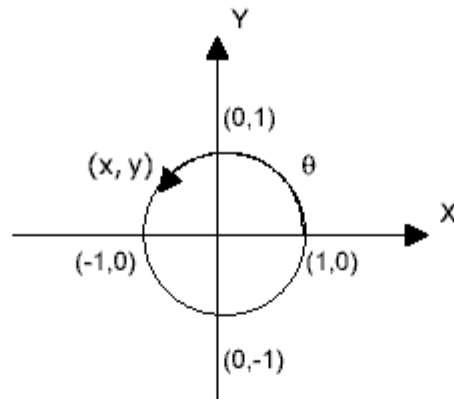
$$f(x) \text{ เป็นฟังก์ชันคู่ ก็ต่อเมื่อ } \int_{x=-a}^{x=a} f(x) dx = 2 \int_{x=0}^{x=a} f(x) dx \quad \text{เมื่อ } a \in \mathbb{R}$$

$$f(x) \text{ เป็นฟังก์ชันคี่ ก็ต่อเมื่อ } \int_{x=-a}^{x=a} f(x) dx = 0 \quad \text{เมื่อ } a \in \mathbb{R}$$

ตรีโกณมิติ

ฟังก์ชันตรีโกณมิติ

1. วงกลมหนึ่งหน่วย คือวงกลมที่มีรัศมี 1 หน่วย

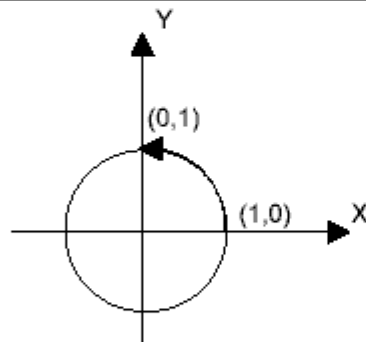

เส้นรอบวงของวงกลม 1 หน่วย มีค่าเท่ากับ $2\pi r = 2\pi(1) = 2\pi$

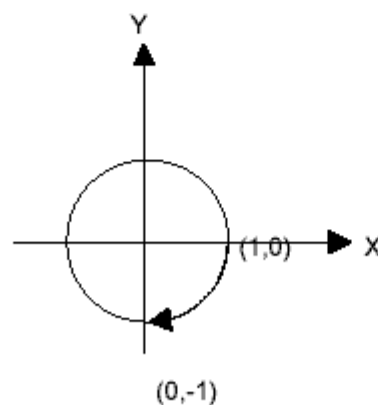
ถ้ากำหนดให้ จำนวนจริง θ คือความยาวของส่วนโค้งที่วัดจากจุด $(1,0)$ ไปบนส่วนโค้งของวงกลม 1 หน่วย.

ในทิศทางที่กำหนดดังนี้

ถ้า วัดในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา แล้ว $\theta > 0$
ถ้า วัดในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา แล้ว $\theta < 0$

เช่นดังรูป θ ไปตกที่จุด $(0, 1)$ จะมีความยาวของส่วนโค้งเท่ากับ $\frac{2\pi}{4} = \frac{\pi}{2}$ หรือ $\theta = \frac{\pi}{2}$ นั่นเอง

แต่ถ้าเป็นอย่างรูปนี้ $\theta = -\frac{\pi}{2}$ เพราะทิศตามเข็มนาฬิกา และไปตกที่จุด $(0,-1)$

ถ้าหมุน θ เกิน 1 รอบ เช่น จากจุด $(1,0)$ ไปทิศทวนเข็มนาฬิกา ก็จะกลับมาตกที่ จุด $(1,0)$ เหมือนเดิม ซึ่งตอนนี้ $\theta = 2\pi$

จากนั้นก็หมุนต่อไปอีก จนถึงจุด $(0,1)$ ก็จะได้ยาวอีก $\frac{\pi}{2}$ ซึ่งสรุป $\theta = 2\pi + \frac{\pi}{2} = \frac{5\pi}{2}$

ลำดับและอนุกรม

ลำดับและอนุกรม (Sequence and Series)

1. **ลำดับ** คือ ฟังก์ชัน ที่มีโดเมนเป็น เซตจำนวนเต็มบวก
ถ้า โดเมน มีจำนวนจำกัด คือ $1, 2, 3, \dots, n$ เรียกว่า ลำดับจำกัด
ถ้า โดเมน มีจำนวนไม่จำกัด คือ $1, 2, 3, \dots, n, \dots$ เรียกว่า ลำดับอนันต์
2. โดยทั่วไปจะเขียนสัญลักษณ์ $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ ซึ่ง หมายถึง พจน์ที่ 1, พจน์ที่ 2, พจน์ที่ 3, ..., พจน์ที่ n ตามลำดับ
3. **ลำดับเลขคณิต (Arithmetic Sequence or Arithmetic Progression)** ย่อด้วย A.P. หรือ A.S

คือ ลำดับที่มีผลต่างร่วม(common difference ด้วย d) ระหว่าง พจน์ที่ n กับ พจน์ที่ $n+1$ มีค่าคงที่ นั่นคือ $a_{n+1} - a_n = d$ หรือ $a_{n+1} = a_n + d$

$$\therefore \text{เราจะได้ว่า} \quad a_2 - a_1 = d \quad (1)$$

$$a_3 - a_2 = d \quad (2)$$

$$a_4 - a_3 = d \quad (3)$$

.....

$$a_{n-1} - a_{n-2} = d \quad (n-2)$$

$$a_n - a_{n-1} = d \quad (n-1)$$

เมื่อจับสมการ (1) + (2) + (3) + ... + (n-2) + (n-1) (มี $n-1$ สมการ) จะได้ว่า

$$a_n - a_1 = (n-1)d$$

หรือ
$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

4. พจน์ทั่วไปของ ลำดับเลขคณิต $a_1, a_2, a_3, \dots$ ในรูปของ a_1 และ d คือ $a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, \dots, a_1 + (n-1)d$ ซึ่งเกิดจากการแทนค่า $n = 1, 2, 3, \dots, n$
5. ในกรณีที่ทราบว่า ลำดับเลขคณิตจำกัดชุดหนึ่ง มีจำนวนพจน์ เป็นเลขคู่ ควรที่จะสมมุติ พจน์ทั่วไปดังนี้ คือ $\dots, a - 2d, a - d, a, a + d, a + 2d, \dots$

โดยเริ่มจาก ตรงกลาง คือ a แล้วขยายไป ทั้งข้างหน้าและข้างหลังทีละ d

จุดประสงค์ ที่สมมุติแบบนี้ก็เพื่อให้หาค่าต่าง ๆ ได้ง่าย เช่น

สมมุติว่า ลำดับ A.S. ชุดหนึ่ง มี 5 พจน์ และ ผลบวกของทุกพจน์ เท่ากับ 30 ถ้าผลต่างร่วมมีค่าเท่ากับ 3 จงหาลำดับชุดนี้

วิธีทำ วิธีที่ 1 สมมุติลำดับตามที่แนะนำ คือเป็น $a - 2d, a - d, a, a + d, a + 2d$

$$\text{จะได้ว่า } (a - 2d) + (a - d) + a + (a + d) + (a + 2d) = 5a = 30$$

$$\therefore a = 6 \text{ ดังนั้นลำดับชุดนี้คือ } 6 - 2(3), 6 - 3, 6, 6 + (3), 6 + 2(3)$$

$$\text{หรือ คือ } 0, 3, 6, 9, 12 \quad \text{Ans}$$

วิธีที่ 2 ใช้ตามแบบเดิมที่เขียนไว้ตอนแรก คือ เป็น

$$a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, a_1 + 4d$$

$$\text{จะได้ว่า } a_1 + (a_1 + d) + (a_1 + 2d) + (a_1 + 3d) + (a_1 + 4d) = 5a_1 + 10d = 30$$

$$\text{แต่เรารู้ว่า } d = 3 \text{ ดังนั้น } 5a_1 = 30 - 10d = 30 - 10(3) = 0 \Rightarrow a_1 = 0$$

ก็จะได้คำตอบแบบเดียวกัน

6. ในกรณีที่ทราบว่า ลำดับเลขคณิตจำกัดชุดหนึ่ง มีจำนวนพจน์ เป็นเลขคู่ ควรที่จะสมมุติ พจน์ทั่วไปดังนี้ คือ $\dots, a - 3d, a - d, a + d, a + 3d, \dots$

โดยเริ่มจาก ตรงกลาง คือ a แล้วขยายไป ทั้งข้างหน้าและข้างหลังทีละ $2d$